

Ajuntament
de Sant Hilari Sacalm

AVUI, SANT HILARI

13 de gener del 2024

Publicació anual amb motiu de la diada de Sant Hilari

3a edició

2

80 SARDANES DEDICADES
A SANT HILARI SACALM

7

SOBRE UN ACCIDENT
D'AVIONETA EL 1920

12

DEL LLIBRE DE LA MONTSERRAT ROIG A UNA
CARTA D'EN QUICO DANÉS SOBRE LA MORT
DELS GERMANS DONADEU BUXALLEU

4

10 ANYS DE LA BECA TONI
GUZMÁN GARÓFANO

8

PASSANT REVISTA AL 2023

14

ALCALDES DE SANT HILARI

6

LA BIBLIOTECA FA 50 ANYS

10

ATLETES HILARIENS

16

SANT HILARI EN FOTOGRAFIES
DEL FONS SALVADOR BOSCH

Sardanes a la Font del Pic en una foto del fons Salvador Bosch (Arxiu Municipal de Sant Hilari)

Sardanes de Festa Major l'agost del 2023 amb La Flama de Farners

80 sardanes dedicades a Sant Hilari Sacalm

Sant Hilari té una gran història sardanista, tal com demostra el fet que trenta-set compositors han dedicat peces al nostre poble. Són vuitanta les sardanes que tenim comptades i ho sabem gràcies a una donació recent a l'Arxiu Municipal per part del Grup Sardanista de Sant Hilari. El 2005, en un article d'en Xavier Colon al Programa de Festa Major, constaven cinquanta-vuit sardanes i, dinou anys més tard, s'ha acabat d'arrodonir la xifra amb la il·lusió que continuï creixent.

Tenim sardanes dedicades a persones i entitats i també a fonts i places com "La Font d'en Gurb" i "Plaça del Dr. Gravalosa", totes dues de l'hilarienc Marià Brugués. Qui ha fet més sardanes per Sant Hilari és en Miquel Tudela, tot un referent del món sardanista. Nascut a Benigànim, va viure i estimar el nostre poble, dedicant-li vint-i-una sardanes de les seves més de dues-centes composicions.

Una peça mítica d'en Miquel Tudela és "L'aplec de la pedregada", en record a la forta pedregada que va fer parar en sec l'aplec de l'estiu del 1999. I una altra sardana relacionada amb aquell mateix dia és "Salvats de la pedra" de Francesc Camps Comellas, que es va poder aixoplugar al túnel de Joanet just quan començava a pedregar.

Durant uns anys, el Grup Sardanista de Sant Hilari va entregar l'Escut d'Or i un dels guardonats va ser

Max Havart, que en rebre el reconeixement va voler regalar la sardana "Calorosa" al grup sardanista.

Un altre Escut d'Or se'l va endur Manel Saderra. Els sardanistes hilariencs van visitar-lo a Banyoles per comunicar-li que li donarien el guardó just quan havia anunciat que no compondria més sardanes, però va trencar la promesa per regalar-nos "A les Guilleries" i aquesta sí que va ser l'última.

El jove Xavier Tudela segueix els passos del seu avi i ha compost quatre sardanes. L'agost passat va estrenar "Per als meus pares, Joan i Clàudia" i ja està pensant en noves creacions. Serà bo per la sardana i bo per Sant Hilari.

Quatre cobles (la Montgrins, la Selvatana, la Principal de la Bisbal i Sa Palomera) han posat música a cinc discos amb sardanes sobre Sant Hilari. N'hi ha un dedicat al general Josep Moragues amb peces com "Per la llibertat" d'en Xavier Forcada o "Bruixes i minairons" de l'Antoni Miralpeix. Les bruixes són personatges típics de les Guilleries i els minairons del Pallars, les dues terres on va viure l'heroi de la guerra de Successió.

Som un "Poble que canta", tal com diu una altra sardana d'en Toni Miralpeix amb lletra d'en Quico Danés. Per molts anys les nostres corals continuïn cantant i no deixem de ballar sardanes!

LLUÍS ALBERT RIVAS

1. De l'Empordà a les Guilleries

JOSEP BARÓ GÜELL

2. Idil·li a la Font Vella

MARIÀ BRUGUÉS CORBERA

3. La Font d'en Gurb
4. Plaça del Dr. Gravalosa

FRANCESC CAMPS COMELLAS

5. Bella Font Vella
6. El Pacte dels Vigatans
7. Gràcies Sant Hilari
8. Salvats de la pedra
9. Sardanistes hilariencs
10. Sou el que no hi ha

JOSEP CASANOVAS GAFAROT (PAIXERO)

11. En Jaumet de Sant Hilari

JOSEP CASANOVAS MOLIST

12. En Jaumet de Sant Hilari

JOSEP CASSÚ SERRA

13. Sant Miquel de les Formigues

SALVADOR COLL BONANCIA

14. El Mas Moragues

MARTIRIÀ FONT COLL

15. A Sant Hilari Sacalm
16. La Vila de les Cent Fonts

JORDI FELIU HORTA

17. Lluita per la llibertat

MARTÍ FONT TRIADÚ

18. La Mercè i en Miquel

ALBERT FONT TURÓN

19. La fanfàrria del General Moragues

PERE FONTÀS PUIG

20. La Plaça dels Hotels
21. Vint-i-cinc roses per Sant Hilari

XAVIER FORCADA CARRERAS

22. Per la llibertat

TOMÀS GIL MEMBRADO

23. El clam de Sant Hilari
24. El General Moragues
25. L'Emma, la Marta i la Mireia
26. Som de Sant Hilari

MAX HAVART

27. Calorosa

EMILI JUANALS I ROQUÉ

28. De les Guilleries al Pallars
29. La baldufa de les Guilleries

JOSEP ANTONI LÓPEZ

30. Tudela, mestre i amic

JOAN MANEL MARGALEF AYET

31. Vents de llibertat

FRANCESC MAS ROS

32. Font Vella
33. Nois Alegres
34. Record de Sant Hilari

PERE MASATS VILATA

35. Les fonts de Sant Hilari
36. Les Guilleries

ISIDRE MIRACLE

37. L'avi Ximeno

ANTONI MIRALPEIX BOSCH

38. A trenc d'Alba
39. Bruixes i minairons
40. El petit Biel
41. Petits Cantaires
42. Poble que canta

JAUME PONS JUFRÉ

43. Sant Hilari, joia de les Guilleries

JOAN PUIG FORNIS

44. General Moragues, heroi de Catalunya

MONTSERRAT PUJOLAR

45. Notes d'aigua

FRANCESC RIUMALLÓ CARALT

46. En Jaumet de Sant Hilari

CARLES ROVIRA REIXACH

47. El Diable del Montseny

MANEL SADERRA PUIGFERRER

48. A les Guilleries

CONRAD SALÓ RAMELL

49. La festa dels Nois Alegres

JOAQUIM SOMS JANER

50. En Soms a Sant Hilari
51. Moragues, heroi de Catalunya

LLUÍS TORRES

52. Vallclara

Joan Tudela, Xavier Colon i Xavier Tudela a Ràdio Sant Hilari

MIQUEL TUDELA BENAVENT

53. Alegres d'Or
54. Anella de set
55. Carles
56. Clàudia
57. Col·legi Sant Josep
58. Com tu la volies
59. Elogi a la Font Vella
60. Els dos nens
61. En Jaume Met
62. En Joan i la Nuri
63. En Xavi i la Mireia
64. Enyorament
65. Fontdor
66. La casa nova d'en Suy
67. L'Aplec de la Pedregada
68. L'Aplec de Sant Hilari
69. L'Avi Violí
70. L'Hort Nou
71. Rusqui
72. Xavier, Xavier
73. El triplet del Barça

En Miquel Tudela en un dibuix d'en Joan Comas (imatge cedida per la família Tudela)

XAVIER TUDELA JUANHUIX

74. Agafa'm la mà
75. Sant Hilari, vila enyorada
76. Somni d'una nit d'estiu
77. Per als meus pares, Joan i Clàudia

JOSEP VICENS JULI "XAXU"

78. La Font Vella

RICARD VILADESAU CANER

79. Hilarienca

FRANCESC VILARÓ CARBONELL

80. La Font de Sant Hilari

La junta actual del Grup Sardanista de Sant Hilari

Roger Duran Brugués guanya la 9a Beca Toni Guzmán (2023)

Joana Gallart Codinach guanya la 8a edició (2022)

Jana Miralpeix Busquets, guanyadora de la 7a edició de la beca (2021)

La 6a edició de la beca s'atorga a la Nerea Rojas Ballesteros (2020)

10 anys de la beca Toni Guzmán Garófano

Qui va conèixer en Toni Guzmán Garófano en té el record d'un jove alegre, sociable, divertit i optimista, malgrat les limitacions de la seva malaltia (distròfia muscular Duchenne). Tenia una gran afició pel Barça, el bon menjar, el renaixement italià (en especial, la figura de Leonardo Da Vinci) i els cotxes. "En un dels seus aniversaris li vam regalar dues voltes amb un Lamborghini a Montmeló i, com que ell no podia conduir, va anar de copilot", explica el seu pare Domi Guzmán que en tot moment destaca que "les petites coses feien feliç al seu fill". A la mare, Dolores Garófano, li ve al cap una altra anècdota: "Li agradava el futbol i, com que no podia jugar, retransmetia els partits a la plaça Moragues o es posava de porter". Des de l'Institut Anton Busquets i Punset, la Sònia Collell, coordinadora pedagògica i

professora d'educació física d'en Toni durant tota la ESO, afirma que "el poc que podia fer, ho gaudia molt" i la seva força de voluntat era exemple per la resta de classe. "De què us queixeu?", els deia.

En Toni va morir el 21 de febrer del 2014 i aquell mateix any va néixer la beca Toni Guzmán Garófano, tal com explica el seu pare: "Vam tenir aquesta idea per donar un cop de mà a algun bon estudiant i també per recordar en Toni. Vam anar a parlar amb l'Ajuntament i de seguida ens vam fer costat i ho vam tirar endavant. Va ser dit i fet."

A l'institut llueix una placa amb els nou alumnes que han guanyat la beca, els que han tingut la millor nota mitjana dels quatre anys d'ESO: Emma Codina Camó,

Alex Labara Cerver, Júlia Ladero Gálvez, Akane Ibáñez Miyoshi, Irina Canaleta Mir, Nerea Rojas Ballesteros, Jana Miralpeix Busquets, Joana Gallart Codinach i Roger Duran Brugués. Al juny sabrem qui s'emporta el desè premi en honor a en Toni. El reconeixement, a part de l'import econòmic pagat a mitges entre la família Guzmán Garófano i l'Ajuntament de Sant Hilari, inclou el dibuix d'un drac, obra d'en Toni.

L'Institut Anton Busquets i Punset agraeix l'esforç de la família que ho viu cada any amb emoció. Una emoció compartida per la resta d'assistents a la gala, tant el públic com els premiats o premiades, rememorant les estones viscudes amb en Toni. Aviat farà deu anys de la seva mort i el record segueix ben viu.

La família expressa gratitud cap als centres educatius del poble: "A l'institut sempre es van portar molt bé amb nosaltres. Van fer-li una rampa per pujar a l'escenari i van mirar de fer-li la vida còmoda. I a l'Escola Guillerries van adaptar el menjador per ell".

A punt d'acabar l'article, no hem parlat gaire de la seva malaltia degenerativa, que en ser minoritària s'ha investigat poc. Tenia menys de quatre anys quan li van diagnosticar, després que molts altres pediatres

li haguessin tret importància als seus problemes de mobilitat. Un pediatre de Blanes li va demanar a en Toni que es tirés a terra i s'aixequés i amb aquest gest ho va tenir clar: "Espero que m'equivoqui, però em sembla que ja sé que té". El pronòstic el va confirmar el servei de neurologia de Sant Joan de Déu. La distròfia muscular Duchenne té la particularitat que la transmeten les dones i la desenvolupen només els nois.

Explica la seva mare un dia que ell va anar a la biblioteca a llegir sobre la malaltia. "Quan era molt petit ja li van dir que no ho fes, però ho va fer. I quan va tornar de la biblioteca m'ho va dir. Saps mare? Quan tingui vint-i-quatre anys em moriré". És l'esperança de vida mitjana i ell va morir amb divuit anys a causa d'una complicació respiratòria.

Qui va passar moltes hores fent rehabilitació amb ell van ser en Beni Ladero, el vetllador que l'acompanyava a l'institut, i el fisioterapeuta Jordi Moragas. Per a l'Ajuntament de Sant Hilari, és un orgull que existeixi una beca al poble amb finalitats educatives que porti el nom d'en Toni Guzmán Garófano i que recordi uns valors que ell demostrava dia a dia: "perseverança, il·lusió, superació, coratge."

Foto de 4t d'ESO del curs 2012-2013 de l'Institut Anton Busquets i Punset

En Toni amb l'ex porter del Barça Víctor Valdés

Els de Peu a Baix li guardaven un lloc a primera fila els dies del Rallí Legend Les Corbes

La placa de la beca en una paret de l'institut amb el dibuix d'en Toni que va guanyar el concurs de Sant Jordi

Alegre, des de ben petit

La biblioteca fa 50 anys

Dolors Miralpeix i Rosa Andreu

Inauguració de la biblioteca el 24 de juny del 1974 (Arxiu municipal)

La biblioteca pren el nom de Soledat Ridaura i Feixas

Premi a la millor tasca de Mediació Lectora d'Atrapallibres (Ibbycat)

Jordi Grau i Tura Soler presenten 'Sense càstig: deu crims impunes'

El 24 de juny del 1974 es va inaugurar la biblioteca i la Dolors Miralpeix Bosch, la primera bibliotecària de Sant Hilari, en té un gran record: "Només tenia disset anys i no sabia si estava preparada o no. Va ser un dia molt emotiu i important per a la família, per a mi i per al poble". El primer equipament, situat a la plaça Doctor Gravalosa nº 10, era de La Caixa i l'any 1994 es va municipalitzar i va traslladar-se uns pocs edificis més enllà, al nº 4, dins la nova Casa de Cultura, inaugurada el 23 d'octubre del 1994.

Dels inicis, la Dolors explica que es van impulsar moltes activitats gràcies a un programa de dinamització cultural de les biblioteques: xerrades, activitats infantils, exposicions... "El mes d'agost es tapaven tots els llibres amb uns plafons i la biblioteca es convertia en una sala d'art on venien pintors d'arreu de la comarca".

No hi havia internet i els deures es feien consultant enciclopèdies. Les fitxes dels llibres s'omplien de forma manual i per calcular les persones visitants tenia dos fulls, un de groc per als infants i un de blau per als adults. La Dolors va escollir les lletres i la literatura, però també li agradava la part econòmica. Quan es va municipalitzar la biblioteca va haver de pensar quina era la millor opció: seguir de bibliotecària o quedar-se a l'entitat financera. Si en aquell moment tenia dubtes, ara ho té clar: "Em va encantar la feina que vaig fer durant quaranta anys i em va donar la possibilitat de conèixer molta gent".

L'activitat creixia i es necessitaven més mans. La Rosa Andreu Roura, actual responsable de la biblioteca, va entrar al 2008, quan es van fer les últimes reformes, sota la direcció de la Raquel Ruso. Es van iniciar els clubs de lectura i, de fet, un dels moments més especials que recorda hi té molta relació: "Quan va marxar la Raquel, vaig fer el meu primer club de lectura, sobre 'El lector' de Bernhard Schlink, i ho vaig viure amb molta il·lusió i respecte".

Un nou canvi per aquest equipament va ser quan el 7 de març del 2021, després d'un procés participatiu obert a tota la ciutadania, va passar a dir-se Soledat Ridaura i Feixas. La idea era visibilitzar el nom de les dones i va servir per ressaltar una hilariencia emprenedora que es va implicar activament en la vida del poble.

De la nostra biblioteca, la Rosa en destaca el vessant social. S'organitzen xerrades, tallers formatius, presentacions de llibres d'autors locals i d'altres indrets o el concurs de Punts de Llibre, que des de fa dos anys, i amb l'objectiu que estigui el més integrat possible a la vida de Sant Hilari, el jurat compta amb el veredict de d'entitats i grups locals diversos com la residència de gent gran, l'Associació Montseny-Guilleries, Can Blat o l'Aula d'Art.

Un dels èxits més recents va ser el juny del 2023, quan la Biblioteca Soledat Ridaura i Feixas va rebre el premi a la millor tasca de Mediació Lectora d'Atrapallibres pel seu projecte Club de Lectura Atrapallibres. La Rosa va recollir al teatre Kursaal de Manresa aquest guardó que dona un gran prestigi a la biblioteca atorgat per Ibbycat – Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil.

Per la Rosa inculcar la lectura als més petits i petites és una prioritat i una de les feines més gratificants: "M'agrada quan els nens i nenes em reconeixen al carrer com la que els explica contes i els tira la pols màgica. Tinc una caixeta i els explico que, segons el temps que fa, escullo la pols d'un color o un altre. Sempre hi ha el descregut que diu que no has tirat res, però és que no tothom ho pot veure..."

Tenim un espai que desperta la imaginació dels més menuts i on s'hi pot acostar tothom que busqui descobrir noves lectures i altres activitats culturals. Aquí teniu dues recomanacions de les bibliotecàries entrevistades. Per aquesta ocasió, la Rosa tria 'La biblioteca en llamas' de Susan Orlean i la Dolors, 'La plaça del diamant' de Mercè Rodoreda. Bon any i bona lectura i gràcies a tot el personal que ja forma part dels cinquanta anys d'història de la biblioteca municipal!

Fotos cedides per en Josep Villacrosa que durant molt temps van estar exposades a l'antic restaurant Can Comes

Sobre un accident d'avioneta

l'any 1920

Un vol Barcelona - Sant Hilari va acabar amb un mort i dos ferits en un aterratge accidentat en uns camps de la Bòbila

El 4 d'agost del 1920 el que havia de ser un fet històric va acabar en desgràcia. Centenars de persones van acudir al Camp d'en Serras, on ara hi ha el parc de la Bòbila, per presenciar un esdeveniment inèdit a Sant Hilari: l'aterratge d'una avioneta procedent de Barcelona durant un festival d'aviació que s'havia de celebrar els dies 4 i 5 d'agost. A la primera foto s'hi veu un llençol blanc que marca el punt d'aterratge.

Segons documenta 'La Lliroia' del 2 d'agost del 1923, tres anys més tard, l'avioneta va arribar al poble cap a 2/4 de 5 de la tarda i va patir un tràgic desenllaç. La revista estiuenca apunta que potser "els aviadors, pretengueren, tal vegada com a lluïment, realitzar una nova maniobra, donant la fatal coincidència que una insignificant branca de castanyer tocant l'aparell feu donar-li un terrible vol de campana estimbant-se baix un barranc". Va morir l'empresari valencià Vicens Morales i van resultar ferits el pilot Enric Guistin i el mecànic Josep de Riaño.

Altres mitjans oferien una versió diferent. Així ho explica 'La Veu de Catalunya' del 5 d'agost del 1920: "En intentar aterrar, com ha succeït en altres poblacions catalanes aquest estiu, s'ha trobat que el camp no estava tan lliure. Per no atropellar a uns badocs, els quals privaven l'aterratge, el pilot ha intentat una marxa com si volgués tornar a enlairar-se. Amb l'esglai de la gentada s'ha vist com si anés a donar un vol de campana, però ràpidament s'ha inclinat de costat, ha topat amb uns castanyers i ha caigut a un barranc de la vora".

El diari 'La Correspondencia de España' substituïa els castanyers per un fanal i la revista il·lustrada 'Stadium' insistia en una qüestió de manca de seguretat: "Los profanos, el público, aun los mismos aficionados, ignoran a ciencia cierta los límites de la seguridad en materia de aviación, y unos por vanidad, otros por imprudencia, otros por desmesurada afición, ponen su vida en peligro sobre un tren de aterrizaje. ¿Quién es responsable? La Autoridad. Hace unos días, en San Hilario ha perdido la vida un hombre, en realidad porque no pudo descender con garantías de seguridad un aeroplano que iba a representar un número de los festejos populares. ¿Qué autoridad dio su venia para ello? ¿Es que creían que un avión descende como los Montgolfier de Urbán, de Mayet, de Budoy o del capitán Gabarró?"

L'Ajuntament de Sant Hilari va pronunciar-se sobre aquest tema en el ple celebrat el 8 d'agost del 1920 que es pot consultar a l'Arxiu Municipal. Primer, unes paraules de condol: "Se acordó hacer constar en acta el sentimiento de esta Corporación municipal por el accidente de aviación ocurrido en esta villa y que se comunique a la familia de la víctima el más sentido pésame". I després una crítica a la premsa: "Se acordó protestar de la información publicada por el periódico de Barcelona 'El Día Gráfico' relativa a las causas que motivaron dicho accidente de aviación, en la que se hacen afirmaciones absolutamente inexactas y que se invita al corresponsal para que dicha información sea rectificad convenientemente".

DOS AGENTS EN TOTS ELS SERVEIS

1 DE GENER. Des del gener del 2023, la guàrdia municipal de Sant Hilari disposa de dos agents en tots els torns (dia, matí i nit) amb l'objectiu de millorar la seguretat, l'atenció i el suport a la ciutadania.

REMODELACIÓ DEL CENTRE ARTESÀ DE LA TORNERIA

11 DE FEBRER. La reobertura del Centre Artesà de la Torneria va comptar amb la presència de Xavier Villas, cap d'Artesania del Consorci de Comerç, Artesania i Moda, que va destacar l'aposta de l'Ajuntament de Sant Hilari per aquest nou centre, així com la creació de les "Rutes Artesanes de Catalunya" on el nostre poble pren protagonisme.

SOPAR DE DONES

11 DE MARÇ. El sopar de dones, organitzat per l'Associació de Dones La Violeta i l'Ajuntament de Sant Hilari, va tornar amb un centenar d'hilarienques entaulades al Centre Aqua. L'anterior sopar de dones s'havia celebrat el 6 de març del 2020, just abans de l'inici de la pandèmia per la Covid-19.

Passant revista.....

VIA CRUCIS VIVENT A TV3

7 D'ABRIL. El Via Crucis Vivent és sempre una data assenyalada al calendari hilarienc. TV3 va cobrir la processó per fer-ne un reportatge per als informatius. Podeu veure la crònica a través del codi QR.

SETMANA DE L'ESPORT

Entre exhibició i exhibició de la festa de cloenda de la Setmana de l'Esport, es van entregar diferents guardons. La Taula Sectorial d'Esports de Sant Hilari va voler destacar aquests esportistes: Carles Pacheco i Pérez, Josep Masó i Tarrés i el Club Esportiu Sant Hilari – Font Vella.

A FREC D'AIGUA

25 DE JUNY. Un goig veure el pavelló ple durant el concert dirigit per en Xavier Garriga amb música d'en Toni Miralpeix i lletra d'en Quico Danés. Un cant a l'aigua en una peça escrita fa 20 anys i adaptada per aquesta ocasió que s'afegia a les celebracions dels més de 75 anys de Veus Alegres.

EMBRUIX

1 DE JULIOL. L'organització de l'Embruix va decidir apostar per la tornada d'aquest espectacle que no es feia des del 2019 i va ser un èxit amb més de 700 entrades venudes.

FESTA DEL MOTOR PER SANT CRISTÒFOL

8 DE JULIOL. Cotxes, camions, motos, bicicletes... Desenes de vehicles van passar per davant de la plaça Gravalosa per ser beneïts pel mossèn Aquileu. La celebració de Sant Cristòfol es va completar amb una festa del motor, un homenatge a Raül Torras, mort en un accident de moto a l'Illa de Mann, i un dinar amb més de 120 persones al pavelló.

DE LA FESTA MAJOR A LA FIRA GUILLERIES

Dos dels grans esdeveniments més multitudinaris són la Festa Major, una tradició de sempre, i Fira Guilleries, que es va consolidant a cada edició. Més de 4.000 visitants van visitar el nostre poble el cap de setmana del 14 i 15 d'octubre.

..... al 2023

CREACIÓ DEL NOU PLA DE CIUTADANIA

El nou Pla de Ciutadania de Sant Hilari avança en una aposta del consistori per millorar la convivència. És un projecte pilot fruit de la coproducció entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament en col·laboració amb la ciutadania.

OBRES

A finals d'any s'han fet millores d'accessibilitat a l'encreuament dels carrers Doctor Morales, Lleida, plaça Doctor Gravalosa i carretera d'Arbúcies i a l'entrada del poble. També han començat les obres de l'asfaltatge del pàrquing del centre esportiu municipal, proposta guanyadora dels Pressupostos Participatius 2022.

UNA ALTRA VARIETAT DE L'ARBRE D'ARBRES

Un arbre d'arbres d'onze metres d'alçada format per setanta avets 'picea excelsa' enmig de la plaça Jacint Verdaguer ha estat un dels reclams destacats de les festes nadalenques a Sant Hilari.

Atletes hilariencs

Entrevista a l'Isidre Moragas Recasens

Al juny vas recollir el reconeixement a la teva trajectòria esportiva en la 42a edició de les Medalles de l'Esport de les comarques gironines? Com ho vas viure?

M'havien dit que tindria una sorpresa, però no sabia ben bé què seria. Estic molt agraït al Consell Comarcal de La Selva, a l'Ajuntament de Sant Hilari i, especialment, a en Joan Mimó.

D'on et ve aquesta afició per córrer?

Després de la mili havia augmentat deu o dotze quilos i la xicota, que ara és la meva dona, ja anava a córrer i m'hi vaig afegir. Vaig començar a fer marxas i ara ja fa quaranta anys que corro.

Com valores l'atletisme hilarienc?

Avui en dia hi ha moltíssima gent. Quan vam començar érem sis o set i ara potser hi ha més de cent persones que fan atletisme a Sant Hilari.

A part dels mèrits com a atleta, podis i premis, destaca la teva contribució en fer créixer l'atletisme local.

Des de fa uns 20 anys que vaig a entrenar a Lloret cada dimarts i cada dijous i sempre he baixat atletes hilariencs. Ara hi porto en Bakr El Asri, que és campió d'Espanya.

És Sant Hilari un bon lloc per córrer?

Sí, sens dubte, té camins i molts llocs. Entrenem cinc o sis dies a la setmana i fem una bona pinya amb els veterans, en Pep Masó i en Pep Garriga. Organitzem el Cros de Sant Hilari, la Marxa Solidària i la Milla Urbana.

Destacaries un podi teu?

Potser els campionats de Catalunya que he quedat primer, però no en destacaria un concret. Els primers podis sempre fan més il·lusió que els que venen després.

La teva cursa preferida?

Vaig anar a Nova York a fer la Marató l'any 1988, però tampoc diria que va ser la meva preferida. Va ser una experiència nova, això sí. Com que cada cap de setmana fem curses, n'hi ha moltes d'especials.

Un repte per al 2024?

No sé si dir-ne repte. Volem anar amb en Pep Masó a un campionat del món. Potser aquest any o l'altre, quan canviem de categoria, per ser els més joves. A campionats d'Europa ja hi hem anat: a Màlaga, Sant Sebastià, Valladolid.

I un bon desig per Sant Hilari?

Que plogui més! I que la gent faci atletisme. Mira, ara em ve al cap que no he agafat mai la baixa a la feina. No sé si és casualitat o que córrer et porta bona vida i salut.

L'Isidre Moragas a la cursa 'Can Corrent' de la Festa Major 2023

Gala de la 42a edició de les Medalles de l'Esport de les comarques gironines

Un dels primers campionats de Catalunya guanyats l'any 2001 a Almacelles

A la Marató de Nova York l'any 1988 amb la seva dona Rita Masferrer i dos atletes catalans

Homenatge a l'atleta Carmen Valero (febrer 2023)

Entrevista a la Míriam Recasens Sánchez i la Bruna Miralpeix Busquets

Com vau començar a córrer?

Míriam: Vaig començar als tres anys i crec que el primer va ser precisament el cros de Sant Hilari. També feia futbol, a Sant Hilari i després a Sils, i fins als 12 anys ho complementava amb el cros, però vaig acabar fent només cros. Més tard vaig veure que el que més m'agradava eren les curses de muntanya. Em van detectar que era celíaca i entrenant i menjant millor vaig notar-ho molt. Em vaig presentar a les proves de muntanya de la selecció catalana i no vaig entrar, però vaig seguir entrenant i aquell mateix any em van trucar per anar als campionats d'Espanya. Vaig començar a entrenar a Vic amb la Bruna cada dilluns i dimarts i ara sí que he entrat a la selecció catalana.

Bruna: De ben petita em van apuntar a natació i també vaig provar el pàdel. Un dia a col·legi ens van repartir uns fulletons del cros i li vaig dir al meu pare que en volia fer un. Anàvem a fer voltes al poliesportiu jo i ell per entrenar i, tot i que aquell primer cros em va anar malament, li vaig dir que volia continuar. Al cap de poc em van apuntar al CEM amb la Míriam. Hem anat juntes al campionat de Catalunya per clubs i el 2022 vam quedar segones i el 2023, primeres.

La vostra cursa preferida? I la més difícil?

Míriam: La que més m'ha agradat, pel paisatge i perquè és diferent, és l'Olla de Núria. Tot i que venia d'una lesió, la vaig voler fer perquè em feia molta il·lusió. Em va agradar molt pujar al Puigmal. També és la més difícil. Només sortir del poble és pujar, pujar i pujar i fins que no arribes a dalt no baixes.

Bruna: Jo diria la trobada d'Aristot com la més difícil. Tot corriols de pujada molt drets i baixades molt tècniques. I la més maca, no ho sé... m'agraden molt totes.

Míriam: A mi també em va agradar molt el campionat del món d'Andorra a Arinsal. La vaig córrer sense que comptés el resultat i la vaig gaudir molt perquè era de llarga distància. Em va agradar córrer amb gent de diferents països.

Com us prepareu?

Bruna: Quan és temporada de cros es fa un entrenament específic de velocitat i quan comencen les curses de muntanya fem entrenaments amb més pujades.

Un repte per al 2024?

Bruna: Entrar a les proves de la FEC.

Míriam: Tornar als campionats d'Espanya i algun dia estar a la selecció espanyola.

Què estúdieu ara?

Míriam: Faig segon de batxillerat. Vull estudiar CAFE i em faria il·lusió anar a la Seu d'Urgell.

Bruna: Jo quart d'ESO. Voldria anar a Banyoles a fer un mòdul d'esports i després fer de bomber de rescat.

És Sant Hilari un bon lloc per córrer?

Míriam: I tant. Per fer sèries tens la Bòbila, més planer, i la muntanya la tens molt a prop.

Què en penseu d'èxits com la Trail Guillerries?

Míriam: Aquest any que ha estat campionat de Catalunya s'ha notat molta diferència. Jo he fet tres cops la de 16 km i ha tingut molta millora i ha evolucionat molt.

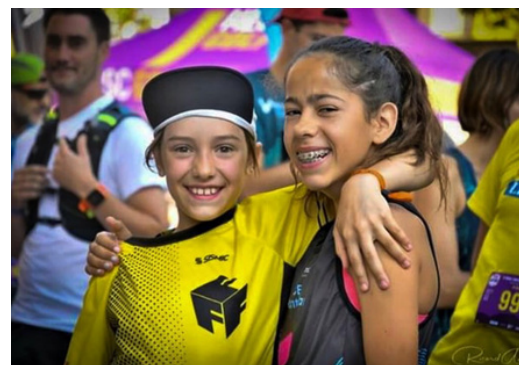
Bruna: Hi col·laborem i anem a avituallaments. I també participem a la Grimpada que organitza Forces, Forcs i Fermes el desembre.

La Bruna Miralpeix a la Trail Guillerries de Sant Hilari

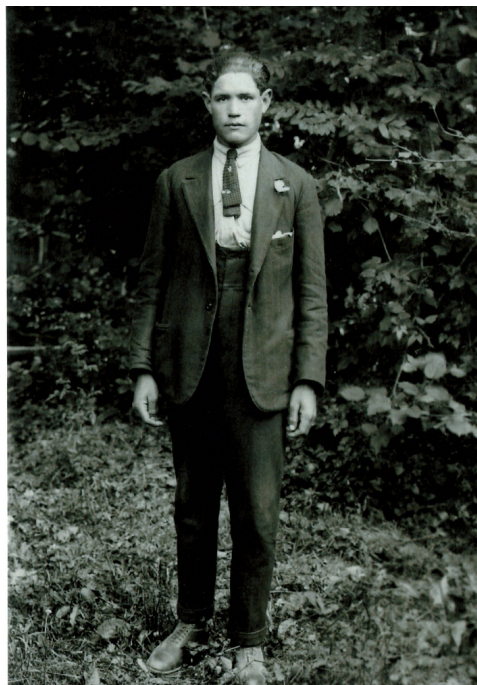
La Míriam Recasens a Cabra (Andalusia 2023).
Foto de Gerard Campderros

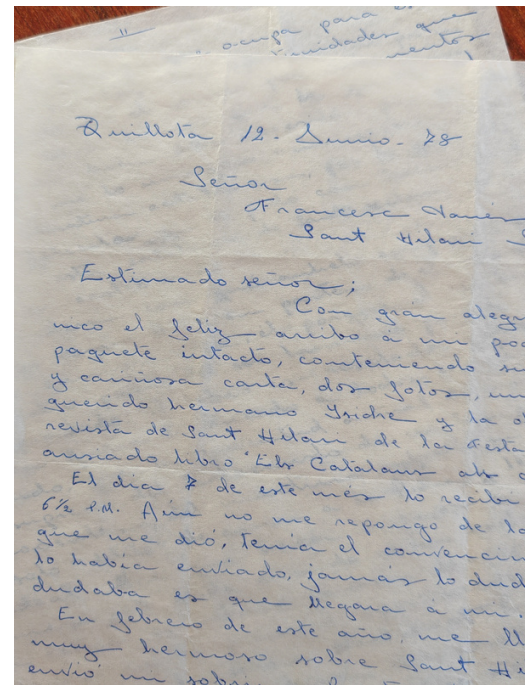
Una afició compartida des de ben petites

Atletes hilariencs recullen els guardons durant la Setmana de l'Esport 2023

Els germans Narcís i Isidre Donadeu Buxalleu en unes fotografies cedides per la família Buxalleu

Fragment d'una carta de la Lola Donadeu Buxalleu a en Quico Danés (1978)

Del llibre de la Montserrat Roig a una carta d'en Quico Danés sobre la mort dels germans Donadeu Buxalleu

Onze milions de persones van ser deportades i exterminades en camps de concentració nazis. Hi podem comptar milers de catalans i, entre ells, tres nascuts a Sant Hilari: l'Àngel Artola Casals i els dos germans Isidre i Narcís Donadeu Buxalleu. També hi havia en Ramon Artola, germà de l'Àngel, que havia nascut a Campos (Mallorca). Aquesta és una història explicada per l'hilarienc Quico Danés a partir d'un intercanvi de cartes entre ell i la Lola Donadeu per a comunicar-li la mort dels seus germans i alhora mantenir-la informada de l'actualitat hilarienca. Totes les cartes es poden consultar a l'Arxiu Municipal de Sant Hilari.

La Montserrat Roig, que havia compartit estones de tertúlia amb en Quico a l'Ateneu de Barcelona, li va comentar que estava preparant el llibre 'Els catalans als camps nazis' (1977) i que havia descobert que entre els noms hi havia alguns hilarienca. Tot i que als certificats de Creu Roja hi constava el cognom Brusallén, en Quico va deduir que es tractava dels germans Buxalleu. Va parlar amb alguns familiars i va aconseguir el contacte d'una germana de l'Isidre i en Narcís, la Lola, que vivia a Quillota (Xile)

des del 1939. Amb l'adreça apuntada, en Quico va sentir "el deute moral d'escriure-li per assabentar-la de la mort dels seus germans". Així llegia ella la trista notícia:

Li envío una fotocòpia de la relació dels morts de Sant Hilari que apareix en el llibre **ELS CATALANS ALS CAMPS NAZIS**. Com veurà el cognom dels seus germans hi és equivocat. Diu **BRUSALLÉN** i ha de dir **BUXALLEU**. Segons aquestes dades varen ingressar junts al camp de Mauthausen, segurament ja procedents del camp de Saint Cyprien un cop que els alemanys haguessin ocupat França durant la segona guerra mundial. De totes maneres també és possible que, en el moment de ésser agafats pels alemanys, ells dos ja estiguessin en llibertat per França com a refugiats. Sigui com sigui varen ingressar a Mauthausen el 24 d'Agost de l'any 1940, gairebé un any i mig després que vostè els hi perdés la pista. Segons veig per el número de deportats que tenien a Mauthausen (3809 i 3812), sempre estigueren de costat. Inclús els traslladaren junts, el mateix dia, a un camp exterior que s'anomenava Gusen. Aquest trasllat tingué lloc el 24 de Gener del 1941. El nou número que els donaren també era correlatiu: (9179 i 9180). Això vol dir que continuaven junts. En Narcís va morir el 3 de Maig del 1941 i l'Isidre encara va sobreviure mig any més, fins al 28 de Novembre del 1941. Les causes de la mort mai se sabran, però en això val més no pensar-hi...

Fragment de la primera carta que en Quico Danés envia a la Lola Donadeu Buxalleu (8 de setembre del 1977)

Després de rebre la carta, la Lola va voler venir de seguida a Sant Hilari. En Quico la va posar en contacte amb l'Assumpció de Ca l'Artola i van anar juntes a l'Amical Mauthausen que es feia a Barcelona.

DEL BARRI DE L'HOSPITAL A SAINT CYPRIEN

A principis de la Guerra Civil, en Narcís era membre del Comitè Revolucionari Antifeixista de Sant Hilari i li va tocar anar a la batalla del Segre, on va quedar ferit de la cama dreta. De tornada a un dels hospitals militars de Sant Hilari, es va trobar la seva germana Lola, que atenia els ferits, i van tornar plegats a casa. Mentrestant, l'Isidre, que també venia del front, va tenir uns dies de permís. L'1 de gener del 1939 van coincidir tots junts a casa, al barri de l'Hospital, per última vegada, els germans i els pares Ramon i Josefa.

Sra. Dña.
LOLA DONADEU BUXALLEU,
Santiago de Chile.
Senyora:
Permeti'm en primer lloc que em presenti. Em dic **FRANCESC DANÉS** i **ANDREU** i sóc fill de la Sra. Isabel Andreu (Isabel de can Monic) a qui vostè va visitar no fa gaires anys per indicació de la seva amiga la Cecília de can Dolfó.
El motiu de la meua carta és el següent. Després de la mort del dictador Franco, i superats quaranta anys de repressió i censura, s'han començat a publicar una sèrie de llibres i treballs sobre els fets ocorreguts durant la guerra civil i els anys immediatament següents. Ara es comencen a saber moltes coses que fins ara s'han ignorat, amagades pels organismes oficials del franquisme.

Fragment de la primera carta que en Quico Danés envia a la Lola Donadeu Buxalleu (8 de setembre del 1977)

El 2 de gener l'Isidre va marxar a França i el 27 de gener, un dia després de la caiguda de Barcelona, van sortir en Narcís, amb la cama ferida, i la Lola, també cap a terres franceses. Van arribar a Figueres i van travessar els Pirineus dormint al ras, enmig de pluja, fred i bombardejos. El 9 de febrer van entrar a França pel pas del Pertús.

Allà en Narcís i la Lola van ser separats i no es veurien mai més. La Lola va anar al camp de concentració d'Argelers i, des d'allà, va tenir l'oportunitat d'embarcar, amb un oficial de la República, el 4 d'agost del 1939 cap a Xile, on va viure exiliada. En Narcís va anar al camp de Saint Cyprien i es va retrobar amb el seu germà Isidre. Des d'allà, van anar a parar a la presó d'Angouleme i el 20 d'agost els van traslladar en tren cap a Mauthausen amb 926 republicans espanyols més.

No m'agrada parlar de la guerra, primerament per haver sigut una víctima d'ella i després per que va ésser un fet massa gros, massa criminal però amb sorpresa he rebut la visita d'uns senyors d'el poble i me demanen si puc donar ls. en alguna explicació sobre la mort d'els germans Donadeu (cal Sereno i l'altre). Jo estava a França per acompanyar al meu marit qu'encar que no havia fet cap mal però l'obligaren a fer un carrec, volia evitar els primers dies de la entrada d'els que se anomenaven nacionals, desgraciadament una bomba segà la vida d'el i de la meua filla i veng dem a entrar sola doncs no podia tornar en terra i perquè seguia la lluita, seguidament vaig anar a viure a la casa d'uns nobs d'el poble i m'hi vaig quedar.

Carta de la Soledat Ridaura i Feixas

EN CONTACTE AMB LA SOLEDAT RIDAURA

Qui també havia coincidit amb els germans Donadeu va ser la Soledat Ridaura i Feixas i, en una carta a la Lola, en Quico en fa menció: “Vaig parlar de vostè a la Soledat de Can Pau Torner i va dir-me que la recordava i també als seus germans. Va dir-me que vostès eren de cal Sereno i que havien tingut algun contacte amb ella a França en el moment de la retirada. Els recorda amb molt d'afecte.”

Precisament, va coincidir amb un dels moments més tristos per a la Soledat, després que una bomba matés el seu marit i la seva filla. En una carta, que recorda l'horror de la guerra i on fa referència al bombardeig del 31 de gener a Sant Hilari, la Soledat explica que els germans Donadeu li van escriure per preguntant si podia aconseguir notícies dels seus pares. La Soledat, que no coneixia la família, va ajudar a comunicar pares i fills fins que, a l'última carta, en Narcís i l'Isidre alerten que es troben en un terreny dominat per l'alemanya nazi i ja no poden parlar més.

Si heue oportunidad de ver o comunicarse con la Sra o Srta Montserrat Roig, le mego decirle que en este lejano rincón del mundo mandado Chile late un corazón catalán sumamente agradecido a ella y a Ud.
Para mi Sra Madre mi querida y recordada Isabel, mi cariño y felicitaciones por tal hijo. y le mego que por intermedio de ella salude a Cecilia conolfo y demás personas que de mi se acuerden, pues yo los recuerdo y quiero a todos. Vivo a St Hilari eternamente en mi corazón y créame que no es nada de grato vivir lejos de donde se nació.

Carta de resposta de la Lola Donadeu a en Quico Danés (1977)

Una carta de la Lola escrita el 26 de setembre del 1977 agràia la implicació d'en Quico, tot i que ja s'imaginava que els seus germans havien de ser morts en no rebre notícies d'ells. La Lola va demanar a en Quico que li enviés el llibre “Els catalans als camps nazis” i així ho va fer, donant continuïtat a la correspondència fins que ella va morir. Són cartes que desprenen molta emotivitat i guarden un gran valor històric. La Montserrat Roig havia promès a en Quico que corregiria Brusallén per Buixalleu, però no va poder ser perquè ella morí poc després.

Entre el recull de cartes que ha cedit en Quico a l'Arxiu, n'hi ha una que la Lola escriu a una neboda, la Maria del Carmen el 25 de juny del 1975. La seva angoixa és evident: “Y no hubo tal hospital de Perpiñan sino el campo de San Cyprien donde por la gracia de Dios había llegado allí mi hermano Isidro y allí por lo menos tuvieron el consuelo de estar juntos. ¿Cuándo se los llevaron de allí, adónde fueron, dónde murieron? No creo que lo sepamos jamás.” Ho sabia dos anys més tard.

La última que varen rebre en ha m'hegida un dolor una angoixa, sols deia aixís. Estem en territori ocupat per els alemanys no sabem que passara no escriguís fins que nosaltres o tornem tra fer ho no diguís res a casa i mai mes vaig saber noves d'ells. La filla també un dia me va escriure diguient que pensava embarcar per anar a Chile i que o diguís a n'els seus pares. Si vaig contestar que no o dis que aquella ola de terror que vivia Espanya seria passadera (jo al menys aixís o creia) i que podria retornar al costat d'els seus pares però no m'escollia i encar seguia allí. Aixís es la guerra, destrucció familiar, desferes, assassinats per tots cantons, terror i misèria i siguent aixís. i Per que els homes fan la guerra? Jo voldria fer un crit en el poven que han d'esser els homes d'el govern d'el demà que no solament les seves llicències i llicències (dones de asar)

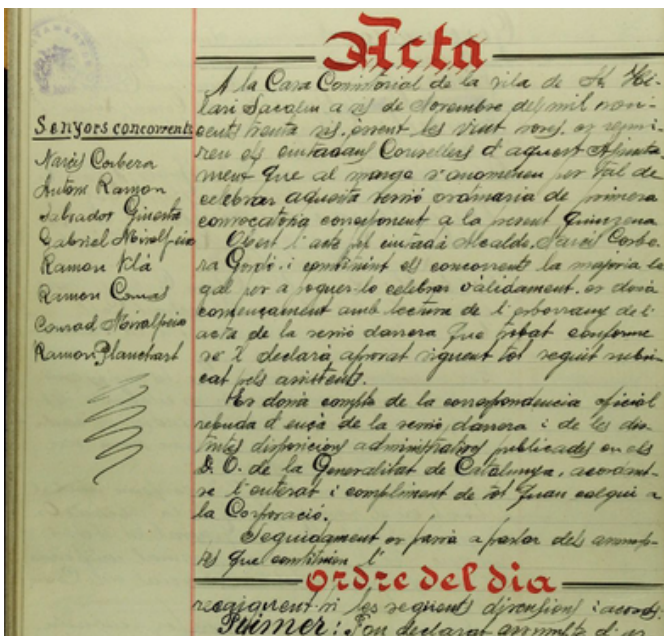
Un altre fragment de la carta de la Soledat Ridaura

El 24 d'agost de 1940, els germans Donadeu Buxalleu i els germans Artola Casals van travessar la porta de Mauthausen i després els van traslladar a Gusen on van ser assassinats el 1941. En Narcís va morir el 3 de maig amb 34 anys i l'Isidre el 28 de novembre amb 24 anys. Dels germans Artola, l'Àngel va morir el 12 d'agost amb 38 anys i en Ramon el 31 d'agost amb 29 anys.

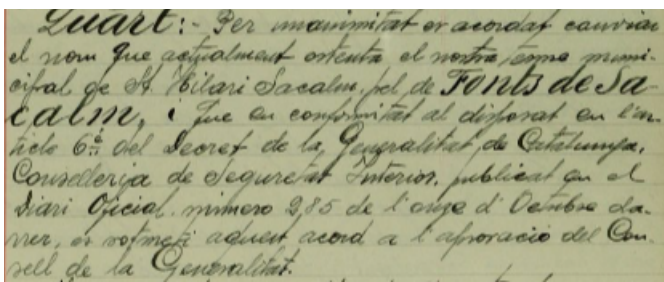
Alcaldes de Sant Hilari

Recentment, l'Arxiu Municipal de Sant Hilari Sacalm ha adquirit dos documents relacionats amb el consistori hilarienc. El primer ens va arribar a través de la Unitat Central de Patrimoni Històric, que va recuperar a principis del 2023 un document de l'Ajuntament de Sant Hilari de l'any 1819 on es proposaven cinc persones per ser regidors. El document està signat per l'alcalde de Vic, ja que Sant Hilari pertanyia al corregiment de Vic, i per l'Hilario Serras, regidor degà, i Juan Villaret, síndic procurador. Per situar històricament el document, estem sota el mandat de Ferran VII, un rei absolutista que el 1812 va abolir la constitució de Cadis i no va ser fins al març del 1820, amb l'aixecament del general Arriaga, que no es van poder tornar a elegir democràticament els ajuntaments.

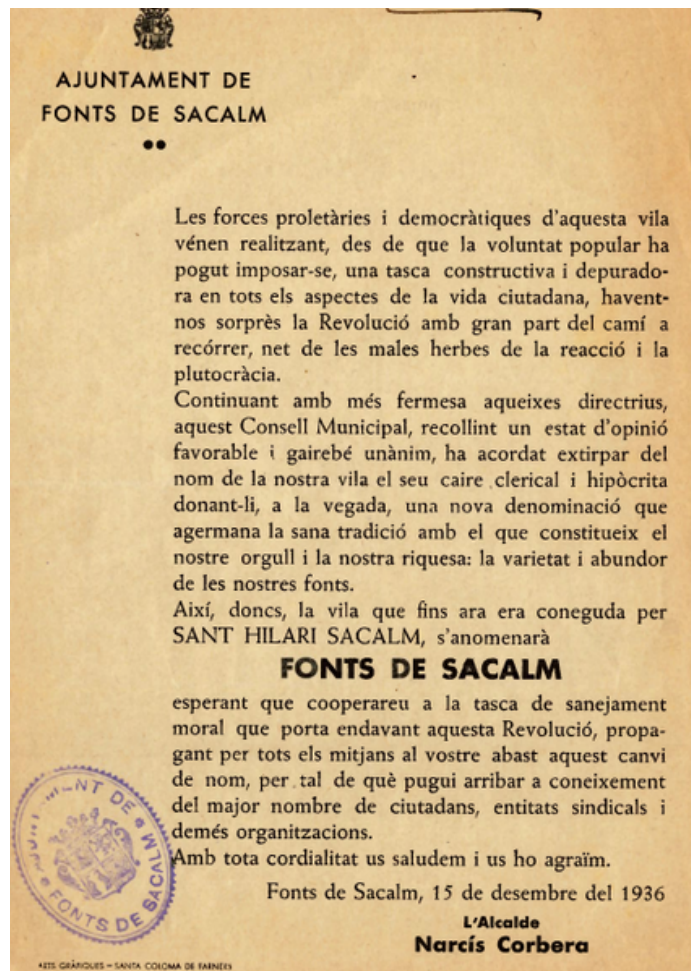
La segona adquisició per part de l'Arxiu, l'octubre del 2023, és una carta de l'alcalde Narcís Corbera del 15 de desembre del 1936 demanant suport en el canvi de nom del poble, que durant la República va passar a dir-se Fonts de Sacalm. Corbera transmet la seva crida amb vehemència en un context polític molt particular, pocs anys abans de l'esclat de la guerra civil. Deia que el ple havia acordat "extirpar del nom de la nostra vila el seu caire clerical" i feia menció a "una tasca de sanejament moral". En aquesta pàgina podeu llegir la carta i també adjuntem el ple municipal que fa referència en Narcís Corbera.

Ple del 6 de novembre del 1936 on s'aprova el canvi del nom del poble

Manuel Azaña visita la Font Vella amb la presència de l'alcalde Narcís Corbera, el secretari Vila, en Mariano Hervás i en Llorenç Suñé (fons Narcís Corbera de l'Arxiu Municipal de Sant Hilari)

Carta de l'alcalde Narcís Corbera demanant suport en el canvi de nom del poble

Per altra banda, en Xavi Clos, a qui li agraïm les hores de recerca per preservar la història del nostre poble, va fer un llistat a partir del 1859 i ara hem pogut ampliar el llistat d'alcaldes hilariencs.

Dels anys 1841 fins al 1856, a documents de judicis verbals hem pogut anar resseguint els noms dels alcaldes i tinents d'alcaldes per les seves signatures que canvien cada dos anys. A partir del 1856 aquests judicis els signa el jutge o secretari i ja no apareix el nom dels alcaldes.

ALCALDES DE SANT HILARI

1776: Narciso Verneda i Rovira
 1841: Joan Brossora
 1842: Mariano Buxalleu
 1843: Silvestre Casabosca
 1844-1845: José Fabrega
 1846-1847: Jose Pons i Villaret
 1848: Ramon Colí
 1850: Hilario Casabosca
 1852-1853: Salvador Costa
 1854-1856: Pablo Masnou
 1859: Joaquim Armans
 1861-1863: Ramon Colí
 1864-65: Joan F. Poudevida
 1865: Xavier M.
 1875-1878: Joan F. Poudevida
 1879: Narcís Vernedas
 1881-1883: Isidre Bayés
 1884-1887: Joan Masnou
 1888-1891: Manel Thos Talleda

1892-1895: Francesc Colobran Costa
 1896: Florenci Serras Planas
 1897-1901: Felip Basset Soler
 1902-1903: Josep Rovira Ros
 1904-1905: Manel Borrell Pous
 1906-1911: Tomàs Culí Verdaguer
 1912-1913: Ricard Thos Buixalleu
 1914-1915: Ramon Pernau Brossora
 1916-1917: Pere Moner Obiols
 1918-1920: Joan Puig Jover
 1921-1922: Josep Pons Pujol
 1922-1923: Ramon Carbonell Micalet
 1923-1924: Josep Puig Vehí
 1924: Lluís Bosch Clos
 1924-1928: Joaquim Massanella Puig
 1929-1930: Salvador Terradellas Gurt
 1930-1931: Ramon Carbonell Micalet
 1931-1933: Joan Serras Pascual
 1933-1934: Salvador Ginesta Gol
 1934: Narcís Corbera Gordó
 1934-1935: Manel Planas Rovira

1936-1937: Narcís Corbera Gordó
 1937-1939: Salvador Ginesta Gol
 1939-1942: Manel Planas Rovira-Pere Serras Pascual
 1942-1946: Manel Planas Rovira
 1946: Ramon Masó Sureda
 1946-1948: Ramon Puig Torrent
 1948-1952: Isidre Vernedas Matamala
 1952-1954: Salvador Tarradellas Gurt
 1954-1961: Enric Rossell Domingo
 1961-1967: Ramon Muntalt Pagespetit
 1967-1975: Joaquim Ripoll Parés
 1975-1979: Gabriel Miralpeix Boada
 1979-1999: Xavier Rossell Terris
 1999-2007: Robert Fauria Danés
 2007-2011: Joan Garriga Crous
 2011-2013: Robert Fauria Danés
 2013-2015: Albert Santaugini Homs
 2015-2023: Joan Ramon Veciana Martínez
 2023 - actualitat: Jordi Rotllant Cors

**En aquest llistat no hi consten els que van ser alcaldes només durant unes setmanes per esperar el relleu*

L'Àngel Serradesanferm va publicar l'article "1899-1999. Els alcaldes d'un segle" que podeu llegir en el Programa de Festa Major del 1999

Tomàs Culí, alcalde del 1906 al 1911 (Foto de l'Arxiu Comarcal de la Selva)

L'alcalde Gabriel Miralpeix amb el governador de Girona Armando Murga (Arxiu Municipal de Sant Hilari)

A la dreta, l'Enric Rossell 'en Serres', alcalde del 1954 al 1961, i al seu costat en Joan Vernedes 'Xacó' (Arxiu Municipal)

El segon des de l'esquerra, Xavier Rossell, alcalde del 1979 al 1999. Els altres són Frederic Suñer, Pere Macias i Jaume Roset, en la inauguració de la Cooperativa (Arxiu)

Alcalde Joaquim Ripoll (Foto cedida per en Josep Güell Brugué a l'Arxiu Municipal de Sant Hilari)

Joan Ramon Veciana (alcalde del 2015 al 2023) cedeix la vara a l'actual alcalde Jordi Rotllant el 17 de juny del 2023 (Ajuntament de Sant Hilari)

Sant Hilari en fotografies del fons Salvador Bosch

A DALT: A l'àlbum d'en Salvador Bosch, cedit pels seus fills, indica que es tracta de la festa de la benedicció i inauguració (11 de desembre del 1955) de la senyera del cor Nois Alegres i que n'eren padrins la Maria Serras i l'Alfred Ballesteró.

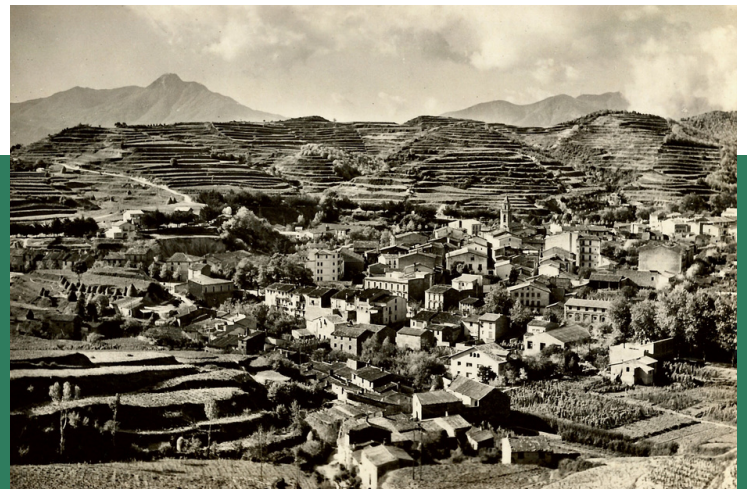
A BAIX: Visita de la Mare de Déu de Fàtima el 1951. En un article al Programa de Festa Major del 2001, l'Àngel Serradesanferm n'explica aquesta anècdota:

"La imatge de la Mare de Déu de Fàtima, que havia de recórrer el bisbat, va venir de Portugal, era de pasta i havia costat 2.764 pessetes, però amb el transport es va malmetre i del taller d'en Lluís Comas de Vic en sortí una talla de fusta d'1,50 metres d'altura que costà 6.000 pessetes, i que avui encara es pot venerar a l'església de Sta. Teresa de Vic. Aquesta és la que va venir a Sant Hilari."

A DALT: El 16 de setembre del 1957 el grup excursionista Forces, Forts i Firms va col·locar la creu a Sant Miquel de les Formigues. Qui va oficiar la missa va ser el mossèn Josep M. Alimbau i, a la foto, veiem en Marià Brugués, membre del grup, llegint un discurs. Hem citat el seu nom abans en aquesta revista. Dues sardanes dedicades a Sant Hilari són d'en Marià: "Font d'en Gurb" i "Plaça del Dr. Gravalosa".

A BAIX: Vistes de Sant Hilari unes quantes dècades enrere. No sabem l'any de la foto, però l'alçada del campanar, després de la seva remodelació, ens indica que és posterior al 1922.

Aquesta és la tercera edició d'una revista que va impulsar fa tres anys l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm amb motiu de la diada de Sant Hilari, patró del nostre poble. És un butlletí hivernal que s'ha enviat a totes les cases i que conté pàgines del present i el passat hilarienc, amb històries que parteixen de la recerca i altres que són fruit d'èxits més recents.

Si en la revista 'Avui, Sant Hilari' de l'any passat parlàvem del centenari del futbol hilarienc, enguany l'hem obert amb un tema sobre les vuitanta sardanes dedicades al municipi. Des de l'esport, des de la cultura i des de tots els àmbits del teixit associatiu hilarienc, volem continuar vivint més capítols gloriosos per al nostre poble.

Des del consistori us desitgem una bona diada i els millors desitjos per a Sant Hilari i per a tots i totes vosaltres, hilariencs i hilarienques!